

XI. TASHQI IQTISODIY FAOLIYAT

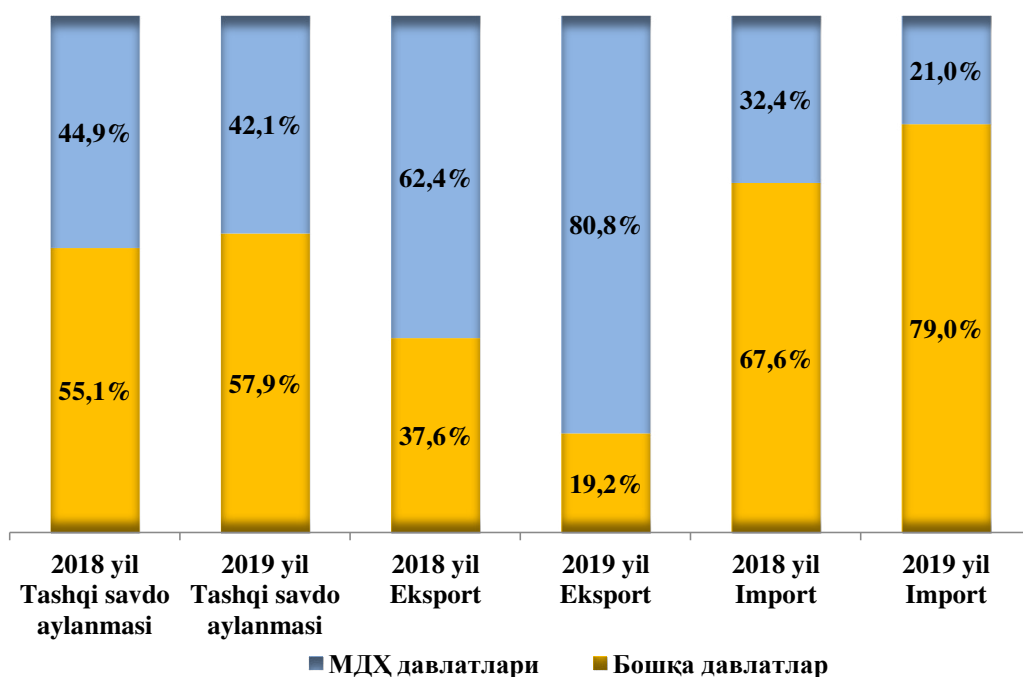
Tashqi savdo aylanmasi 2019 yilning yanvar–iyunida 245024,7 ming AQSh dollarini, jumladan eksport – 86184,2 ming AQSh dollarini, import – 158840,5 ming AQSh dollarini tashkil etdi.

Tashqi savdo saldosi – minus 72656,3 ming AQSh dollarini, shu jumladan MDH davlatlari bilan plyus - 36203,7 ming AQSh dollarini va boshqa davlatlar bilan minus - 108860,0 ming AQSh dollarini tashkil etdi.

Viloyatning tashqi savdo aylanmasi (2019 yilning yanvar–iyunida)

	<i>ming AQSH dollari</i>	<i>2018 yilning yanvar–iyuniga nisbatan % da</i>	<i>Jamiga nisbatan % da</i>
Tashqi savdo aylanmasi	245024,7	198,6	100,0
MDH davlatlari	103062,4	186,2	42,1
boshqa davlatlar	141962,3	2,1 m	57,9
Eksport	86184,2	168,0	100,0
MDH davlatlari	69633,1	2,2 m	80,8
boshqa davlatlar	16551,1	85,7	19,2
Import	158840,5	2,2 m	100,0
MDH davlatlari	33429,3	143,0	21,0
boshqa davlatlar	125411,2	2,6 m	79,0
Saldo	-72656,3	x	x
MDH davlatlari	36203,7	x	x
boshqa davlatlar	-108860,0	x	x

Yanvar-iyun oylarida MDH va boshqa davlatlarning viloyatda tashqi savdo aylanmasidagi ulushi (%)

Viloyat rezidentlari tomonidan tashqi savdo operatsiyalari asosan Osiyo (jami tovar aylanmasidagi ulushi 65,5%), Evropa (34,1%) davlatlari bilan amalga oshirilgan bo'lib, jami savdo aylanmasining 99,6% ini tashkil qildi.

Viloyat tashqi savdo aylanmasining qit'alar bo'yicha taqsimlanishi
(2019 yilning yanvar-iyunida)
(ming AQSh dollari)

	Eksport	Import	Tashqi savdo aylanmasi	
			2018 yilning yanvar-iyuniga nisbatan % da	Jamiga nisbatan % da
Jami ¹⁾	86184,2	158840,5	174,7	100,0
<i>shu jumladan:</i>				
Evropa	23367,2	60110,5	144,5	34,1
Osiyo	61775,1	98695,6	2,5 m	65,5
Amerika	127,6	0,7	122,9	0,1
Afrika	0,8	-	8,0 m	-
Avstraliya va Okeaniya	13,2	-	3,7 m	-

MDH davlatlari orasida tashqi savdo aylanmasida asosiy xamkorlar Rossiya, Qirg'iziston, Qozog'iston davlatlari hisoblanib, ularning jami tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 35,3 % ni tashkil qildi, boshqa davlatlar orasida esa Xitoy, Turkiya, Latviya davlatlarining ulushi 39,7 % ni tashkil qildi.

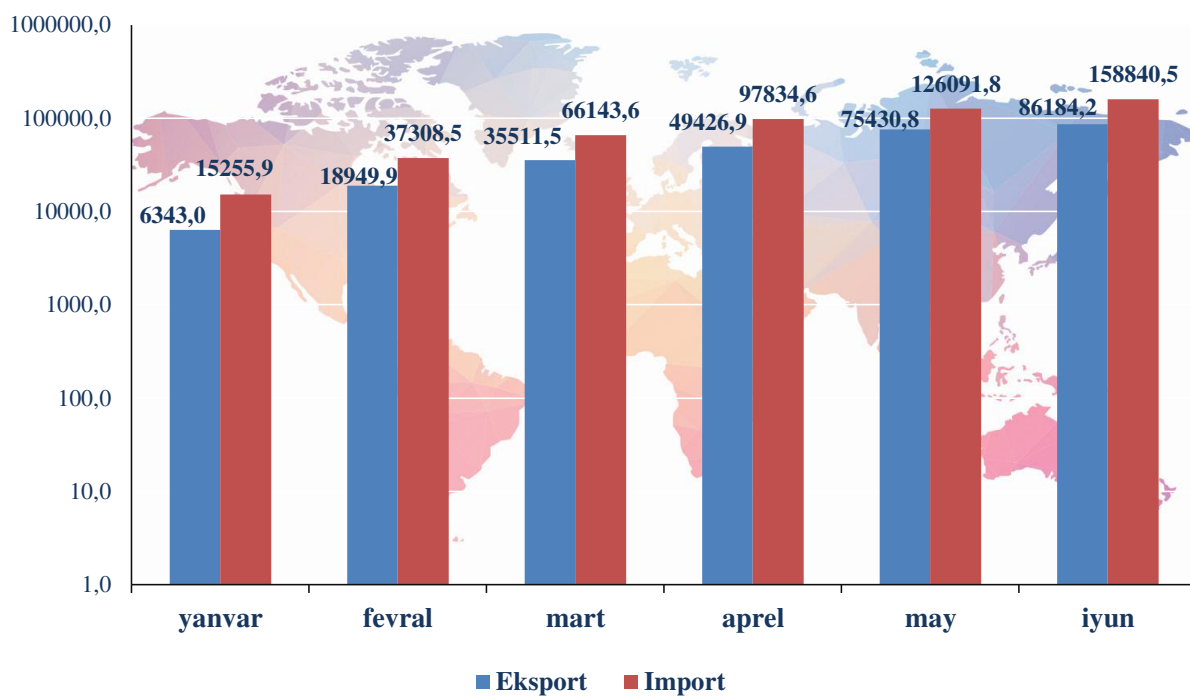
Viloyat tashqi savdo aylanmasida yuqori ulushga ega davlatlar

(ming AQSh dollari)

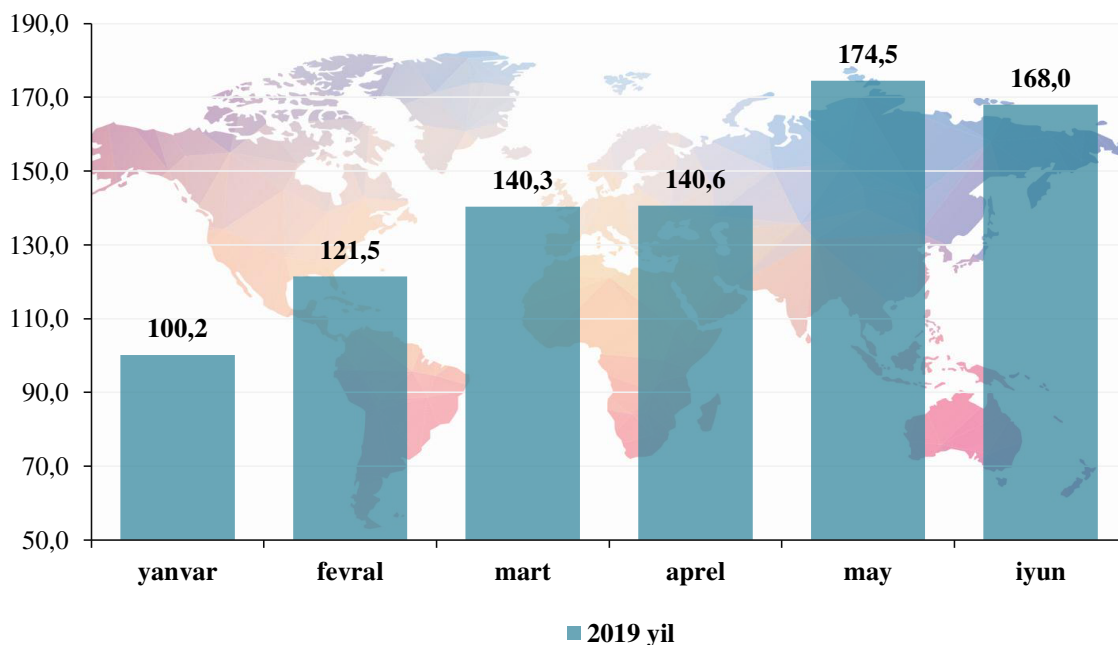
Davlatlar	Tashqi savdo aylanmasi	Eksport	Import	Tashqi savdo aylanmasi	
				ulushi, %	o'zgarish sur'ati, %
Xitoy	61426,7	3081,2	58345,5	25,1	2,2 m.
Rossiya	37418,1	15228,9	22189,2	15,3	99,6
Qirg'iziston	31242,2	31227,0	15,2	12,8	61,0 m.
Turkiya	21504,0	5275,5	16228,5	9,6	2,1 m.
Latviya	14433,4	0,5	14432,9	5,8	3,0 m.
Qozog'iston	17807,6	12800,0	5007,6	7,3	144,5

Viloyatimizda tashqi savdoni qo'llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo'yicha olib borilayotgan chora-tadbirlar natijasida 2019 yil yanvar-iyun oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 42,1%ni tashkil etdi hamda tashqi savdo aylanmasi o'tgan yilning shu davriga nisbatan 186,2 % ga oshdi. Boshqa xorijiy davlatlarning viloyat tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2019 yilning yanvar-iyun oylarida 2,1 martani tashkil qilgan bo'lsa, joriy yilning ushbu davrida esa tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 57,9 % ga etdi.

**2019 yilda tovar va xizmatlarning oylik
eksport-import ko'rsatkichlari dinamikasi**
(ming AQSh dollari)

Tovar va xizmatlar eksportining o'sish sur'atlari dinamikasi
(o'tgan yilga nisbatan, %)

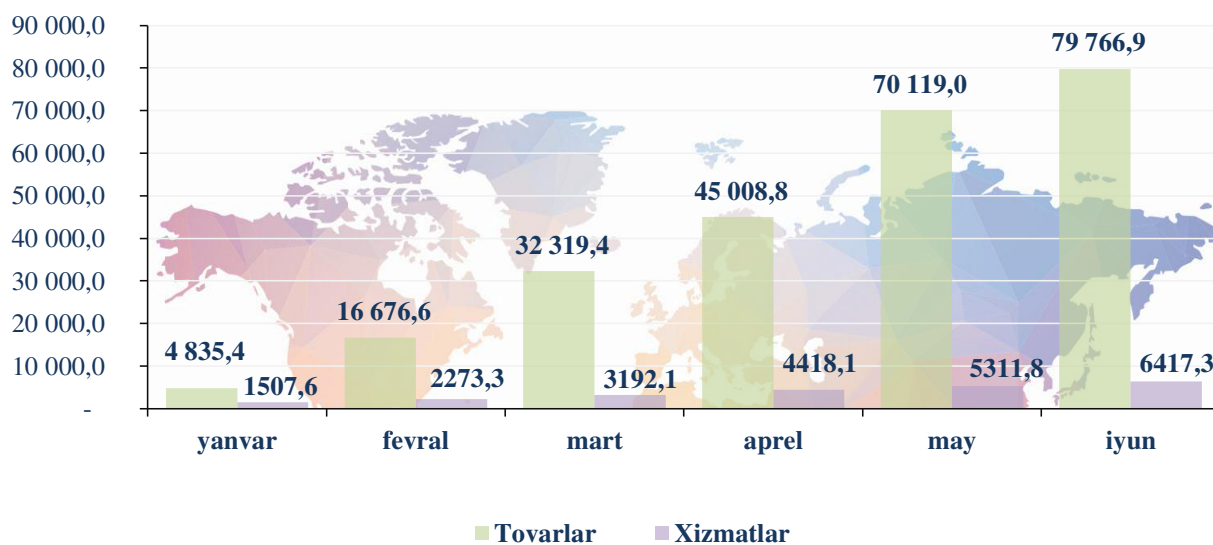

SHuningdek, tovar va xizmatlar eksporti o'sish sur'atlarining tahliliga asosan, 2019 yilning may oyida eksport qilingan tovar va xizmatlar o'tgan yilning shu davriga nisbatan 74,5 % ga ko'paygan.

Eksport tarkibi

	<i>Jami</i>			<i>MDH davlatlari</i>			<i>Boshqa davlatlar</i>		
	<i>ming. AQSh doll.</i>	<i>o‘tgan yilga nisbatan, %</i>	<i>umumiy hajmga nisbatan, %</i>	<i>ming. AQSh doll.</i>	<i>o‘tgan yilga nisbatan, %</i>	<i>umumiy hajmga nisbatan, %</i>	<i>ming. AQSh doll.</i>	<i>o‘tgan yilga nisbatan, %</i>	<i>umumiy hajmga nisbatan, %</i>
Eksport	86184,2	168,0	100,0	69633,1	2,2 m.	100,0	16551,1	85,7	100,0
Paxta tolasi	3679,7	40,7	4,3	163,3	2,2 m.	0,2	3516,4	39,3	21,3
Oziq-ovqat mahsulotlari	53832,9	4,3 m.	62,5	49107,9	4,2 m.	70,5	4725,0	5,1 m.	28,6
Kimyo mahsulotlari va buyumlari	409,3	57,8	0,5	188,8	44,2	0,3	220,5	78,5	1,3
Energiya manbaalari va neft mahsulotlari	836,3	46,5 m.	1,0	610,0	0,0	0,9	226,3	12,6 m.	1,3
Qora va rangli metallar	2,6	0,0	0,0	2,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mashina va asbob - uskunalar	10,4	17,2	0,0	5,6	9,3	0,0	4,8	0,0	0,0
Xizmatlar	6417,3	165,7	7,4	4924,3	140,8	7,1	1493,0	4,0 m.	9,0
Boshqalar	20995,7	84,2	24,3	14630,6	90,4	21,0	6365,1	72,8	38,5

2019 yilda tovarlar va xizmatlar eksporti dinamikasi (oylar kesimida, ming AQSh dollari)

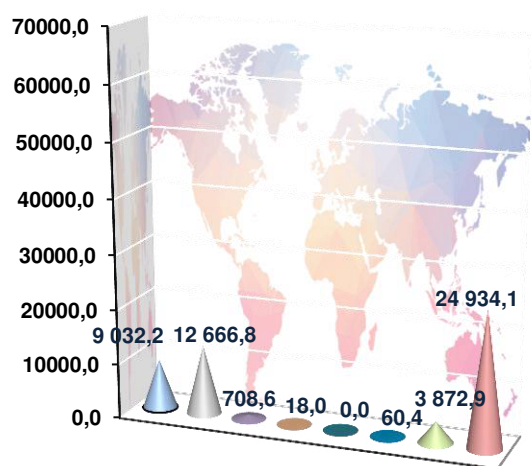

Eksport qilinayotgan tovar va xizmatlarning oylar kesimidagi o'sish sur'atlari bo'yicha quyida keltirilgan ma'lumotlardan shuni ko'rishimiz mumkinki, joriy yilning may oyi davomida eng yuqori o'sish sur'atlari kuzatildi.

Tovar va xizmatlar eksporti tarkibi

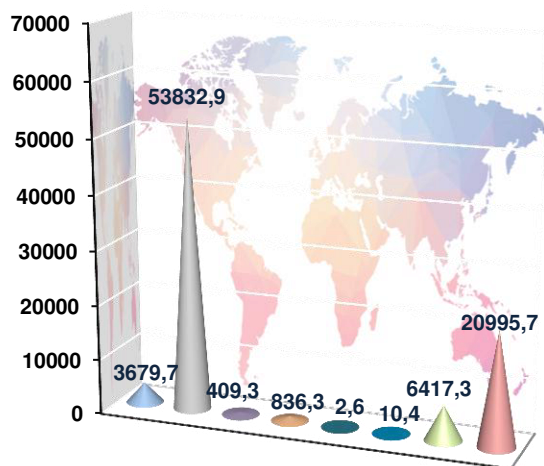
(min AQSh dollari)

**2018 yil
yanvar-iyun**

■ Paxta tolasi
■ Oziq-ovqat mahsulotlari
■ Kimyo mahsulotlari va buyumlari
■ Energiya manbaalari va neft mahsulotlari

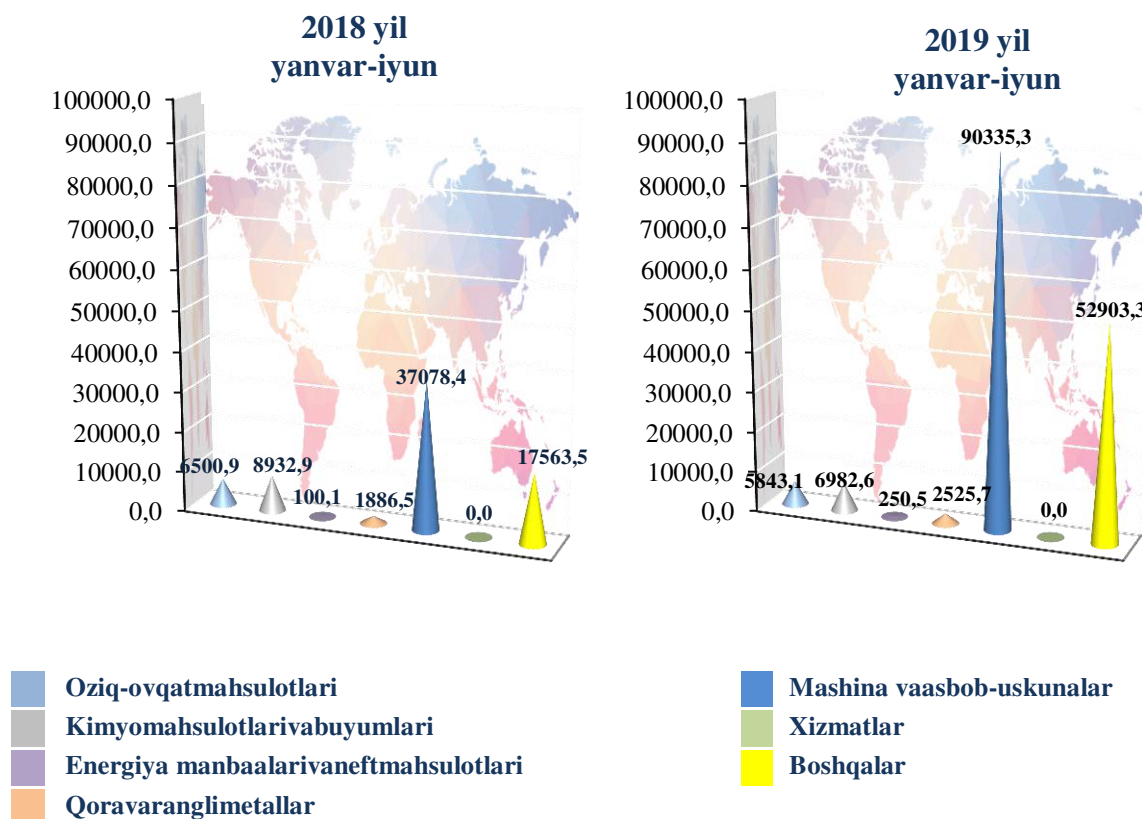
**2019 yil
yanvar-iyun**

■ Qora va rangli metallar
■ Mashina va asbob-uskunalar
■ Xizmatlar
■ Boshqalar

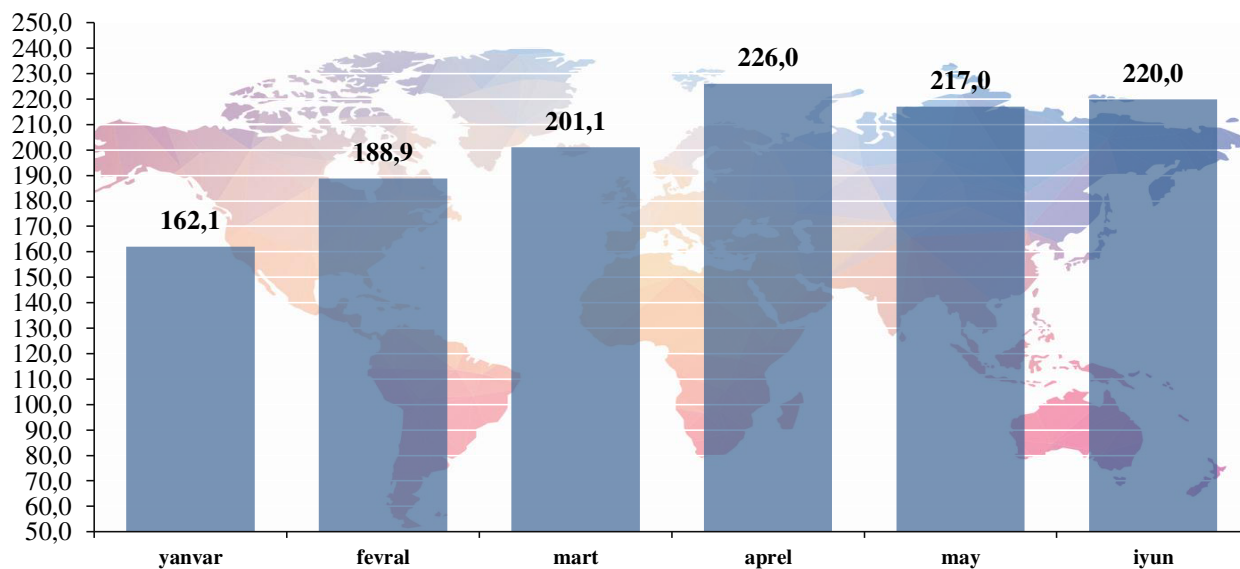
Tovar va xizmatlar importi tarkibi

(ming.AQSh dollari)

Tovarlar va xizmatlar importining o'sish sur'atlari dinamikasi

(o'tgan yilga nisbatan, %)

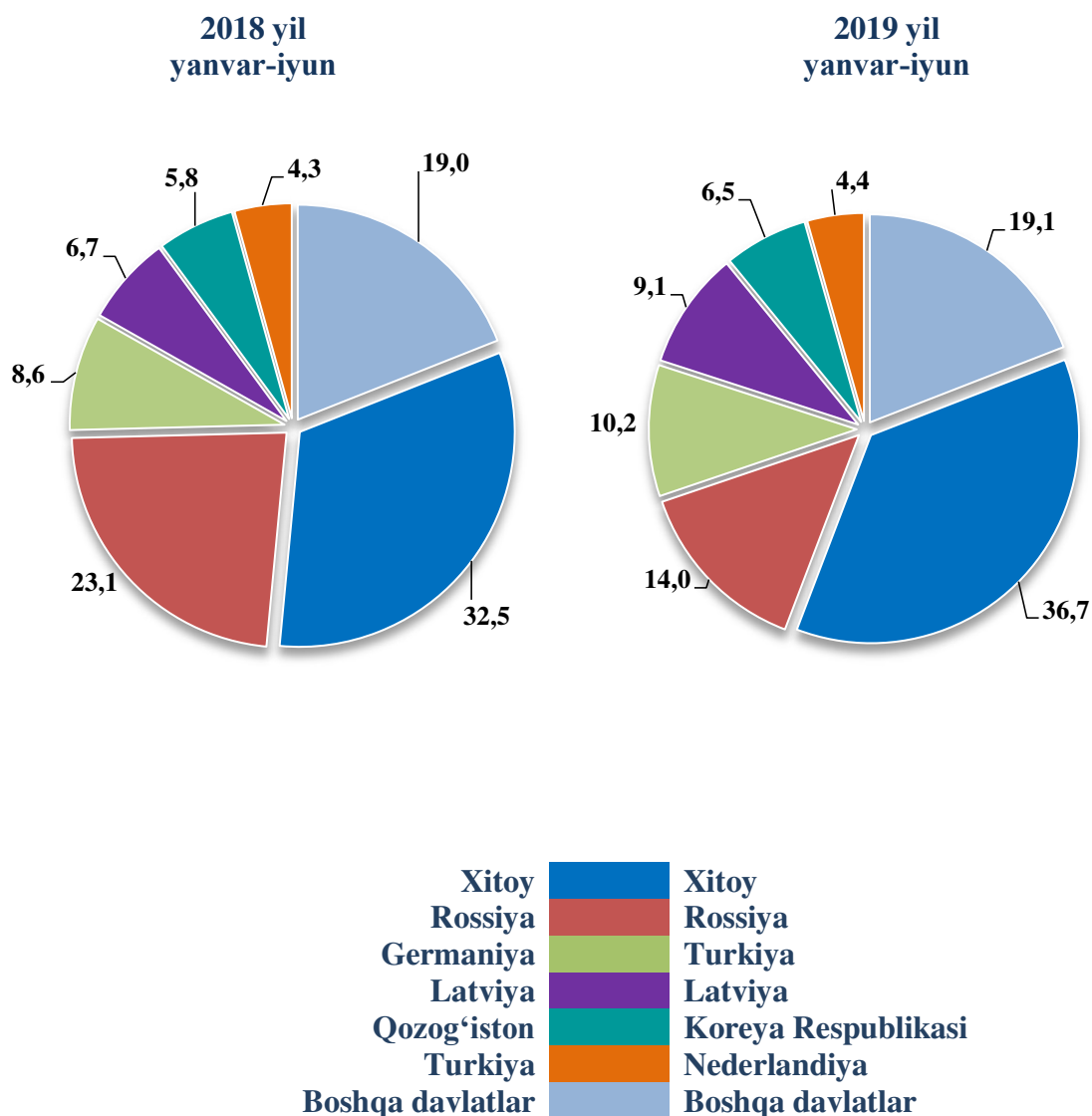
Shuningdek, tovar va xizmatlar importi o'sish sur'atlarining tahliliga asosan, 2019 yilning aprel oyida import qilingan tovar va xizmatlar o'tgan yilning shu davriga nisbatan 2,3 marta ko'paygan.

Import tarkibi

	<i>Jami</i>			<i>MDH davlatlari</i>			<i>Boshqa davlatlar</i>		
	<i>ming. AQSh doll.</i>	<i>o'tgan yilga nisbatan, %</i>	<i>umumiy hajmga nisbatan, %</i>	<i>ming. AQSh doll.</i>	<i>o'tgan yilga nisbatan, %</i>	<i>umumiy hajmga nisbatan, %</i>	<i>ming. AQSh doll.</i>	<i>o'tgan yilga nisbatan, %</i>	<i>umumiy hajmga nisbatan, %</i>
Import	158840,5	2,2 m.	100,0	33429,3	143,0	100,0	125411,2	2,6 m.	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari	5843,1	89,9	3,7	4697,0	192,6	14,1	1146,1	28,2	0,9
Kimyo mahsulotlari va buyumlari	6982,6	78,2	4,4	4123,8	131,9	12,3	2858,8	49,2	2,3
Energiya manbaalari va neft mahsulotlari	250,5	2,5 m.	0,2	238,4	4,6 m.	0,7	12,1	24,9	0,0
Qora va rangli metallar	2525,7	133,9	1,5	994,7	85,7	3,0	1531,0	2,1 m.	1,2
Mashina va asbob-uskunalar	90335,3	2,4 m.	56,9 m.	2974,6	121,8	8,9	87360,7	2,5 m.	69,7
Boshqalar	52903,3	3,0 m.	33,3	20400,8	144,1	61,0	32502,5	9,5 m.	25,9

Import qilingan tovar va xizmatlarning oylar kesimidagi o'sish sur'atlari bo'yicha quyida keltirilgan ma'lumotlardan shuni ko'rishimiz mumkinki, joriy yilning iyun oyi davomida eng yuqori o'sish sur'ati kuzatildi.

Viloyat importida asosiy hamkor davlatlarning ulushi

2019 yilning yanvar-iyun oylarida viloyatga 43 dan ortiq xorijiy davlatlardan tovar va xizmatlar importi amalga oshirilgan. Shulardan 6 ta eng yirik bo'lgan Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Turkiya, Latviya, Koreya Respublikasi hamda Niderlandiya hamkor davlatlaridan jami import hajmi 128488,4 ming. AQSh dollariga teng. Bu esa umumiy import hajmining 80,9 % ini tashkil qiladi.

**Xorazm viloyatida hududlar kesimida 2019 yil yanvar-iyun oylarida
eksport hajmi**

(ming. AQSh doll.)

	<i>Eksport</i>			<i>Jamiga nisbatan % ulushi</i>
	<i>2019 yil</i>	<i>2018 yil</i>	<i>O'tgan yilga nisbatan, %</i>	
Xorazm	86 184,2	51 293,0	168,0	100,0
<i>shaharlar:</i>				
Urganch sh.	15 375,1	5811,3	2,6 m	17,8
Xiva sh	6 604,3	2794,0	2,4 m	7,7
<i>tumanlar:</i>				
Bog'ot	8 661,8	8067,3	107,4	10,1
Gurlan	4 869,3	6901,6	70,6	5,6
Qo'shko'pir	4 603,5	1854,2	2,5 m	5,3
Urganch	8 252,0	3461,1	2,4 m	9,6
Xazorasp	3 632,2	2008,2	180,9	4,2
Xonqa	5 374,1	2230,1	2,4 m	6,2
Xiva	7 193,6	1037,0	6,9 m	8,3
Shovot	11 996,2	13678,2	87,7	13,9
Yangiariq	4 028,4	1594,7	2,5 m	4,6
Yangibozor	4 693,4	1603,8	2,9 m	5,4

1) Hududlar bo'yicha taqsimlanmaydigan hajmni qo'shgan holda

Xorazm viloyatida hududlar kesimida 2019 yil yanvar-iyun oylarida import hajmi
(ming AQSh doll.)

	<i>Import</i>			<i>Jamiga nisbatan % ulushi</i>
	<i>2019 yil</i>	<i>2018 yil</i>	<i>o'tgan yilga nisbatan, %</i>	
Xorazm	158840,4	72062,3	2,2 m	100,0
<i>shaharlar:</i>				
Urganch sh.	47 148,3	34617,7	136,2	29,7
Xiva sh	4 227,4	2184,5	193,5	2,7
<i>tumanlar:</i>				
Bog'ot	19 353,8	2670,9	7,2 m	12,2
Gurlan	5 871,5	2463,3	2, 4m	3,7
Qo'shko'pir	4 521,5	2395,6	188,7	2,8
Urganch	10 387,1	10270,3	101,1	6,5
Xazorasp	20 547,8	5337,6	3,8 m	12,9
Xonqa	17 903,8	3197,9	5,6 m	11,3
Xiva	4 338,3	3137,8	138,3	2,7
Shovot	9 765,0	3109,2	3,1 m	6,1
Yangiariq	13 198,6	2677,6	4,9 m	8,3
Yangibozor	1 577,3	-	-	1,0

Viloyatimizda tashqi iqtisodiy faoliyatni rivojlantirish borasida amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlar va dunyo mamlakatlari bilan olib borilayotgan mustahkam aloqalar natijasida viloyatimizning eksport salohiyati oshib bormoqda.

SHuningdek, hukumatimiz tomonidan bir qator soliq, bojxona imtiyozlarining yaratilishi, ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish va raqobatbardosh mahsulotlarni ishlab chiqarilishi milliy mahsulotlarimizni tashqi bozorlarda mustahkam o'rin egallashlari uchun zamin yaratmoqda.